

FRÁSÖGN

af 123. þingi Alþjóðáþingmannasambandsins (IPU) og tengdum fundum í Genf 4.- 6. október 2010.

Af hálfu Íslandsdeildar þingmannanefndar IPU sótti fundinn Þuríður Backman formaður auk Örnú Gerðar Bang, ritara Íslandsdeildar. Helstu mál á dagskrá voru gagnsæi og traust stjórnmalaflokka, sjálfbær nýting náttúruauðlinda og stjórnun í kjölfar náttúruhamfara og fyrirbyggjandi aðgerðir gegn kosningasvindli. Auk þess fór fram utandagskrárumræða um hvernig styðja megi við neyðarviðbrögð alþjóðasamfélagsins við náttúruhamförum, með sérstaka áherslu á flóðin í Pakistan. Þá var rætt um fyrirhugaðar grundvallarbreytingar á starfsreglum IPU og framtíðarsýn sambandsins. Um 460 þingmenn frá 118 ríkjum sóttu þingið, þar af 22 þingforsetar.

Tólflús-hópurinn, sem er samstarfsvettvangur vestrænna lýðræðisríkja, hittist að venju flesta morgna meðan á þinginu stóð. Á þeim fundum er farið yfir helstu mál þingsins og afstaða sendinefnda samræmd eins og hægt er auk þess sem valdir eru fulltrúar hópsins í embætti og störf á vegum IPU. Nýr formaður hópsins var kosinn, Robert del Picchia frá Frakklandi, og stýrði hann fundunum. Fulltrúar tólflús-hópsins í framkvæmdastjórn IPU kynntu helstu niðurstöður funda stjórnarinnar og gafst fundargestum kostur á að spyrja út í starf hennar. Þá var fundargestum sagt frá skipulagningu árlegs kvennafundar IPU sem haldinn verður á vorþingi samtakanna í Panama. Einnig fór fram umræða um fyrirhugaðar grundvallarbreytingar á starfsreglum IPU þ.e. að sambandið fái stöðu alþjóðasamtaka með fullgildingu milliríkjasamnings sem samþykktur er af ríkisstjórnnum aðildarríkjana og fullgiltur af þingunum. Var meirihluti nefndarmanna á þeirri skoðun að breytingarnar hefðu neikvæð áhrif á sambandið og skoða þyrfti málið frekar á vorþingi IPU í Panama.

Fram fór kosning um lausa stöðu tólflús-hópsins í framkvæmdastjórn IPU og hlaut kanadíski þingmaðurinn Donald H. Oliver kosningu. Tólflús-hópurinn á fjóra fulltrúa í stjórninni. Framkvæmdastjórnin hefur umsjón með rekstri samtakanna og er hún skipuð 17 fulltrúum sem kosnir eru til fjögurra ára. Enn fremur voru skipaðir fulltrúar hópsins í nefnd sem vann að drögum að neyðarályktun þingsins.

Við setningu 123. þingsins flutti forseti IPU, Theo-Ben Gurirab, ávarp þar sem hann bauð þátttakendur velkomna og kynnti dagskrá þingsins. Þá studdi þingið yfirlýsingu forsetans um nýafstaðna atburði í Ekvador. Í yfirlýsingunni sagði forsetinn að IPU fordæmi þær þvingunaraðgerðir sem beitt hefur verið gegn forseta Ekvadors, Rafael Correa, og hafni alfarið nýlegum hótunum um að kollvarpa stjórnskipan landsins.

Tvær tillögur um neyðarályktun voru lagðar fram fyrir upphaf þingsins, af Sameinuðu Arabísku furstadæmunum og Íran, en aðeins er hægt að taka fyrir eitt mál utan dagskrár á hverju þingi samkvæmt reglum IPU. Þar sem báðar tillögurnar fjölluðu um náttúruhamfarir og viðbragðsáætlanir við þeim voru þær sameinaðar í eina tillögu sem samþykkt var einróma af þinginu. Yfirskrift tillögunnar var: Hvernig styðja megi við neyðarviðbrögð alþjóðasamfélagsins við náttúruhamförum, með sérstaka áherslu á flóðin í Pakistan. Í umræðum um neyðarályktunina lýstu þingmenn yfir miklum áhyggjum af ástandinu eftir flóðin í Pakistan og í öðrum löndum sem nýlega hafa orðið fyrir náttúruhamförum og vottuðu fórnarlömbum og fjölskyldum þeirra samúð sína. Þá hvöttu þingmenn einkageirann og alþjóðasamfélagið, sérstaklega þróuð ríki, alþjóðlegar fjármálastofnanir og alþjóðasamtök, til að veita enn frekari stuðning og aðstoða ríkisstjórn Pakistans við að draga úr eyðileggjandi áhrifum flóðanna. Aðgerðir sem lagðar voru til í neyðarályktuninni voru m.a. að afskrifa og/eða endurætla skuldir Pakistans, veita Pakistan aðgang að mörkuðum til að stuðla að endurreisn efnahagslífsins í landinu og að fjárfesta í meðferðar- og endurreisnarverkefnum. Þá voru stjórnvöld í Pakistan jafnframt hvött til að halda

áfram að kynna og innleiða eigin efnahagsumbætur sem nauðsynlegar eru árangursríki enduruppbyggingu landsins. Ályktun þingsins endurspeglar málefni umræðunnar og var hún samþykkt einróma.

Umræður um skýrslur fastanefndanna þriggja fóru fram sem pallborðsumræður þar sem efni skýrslunnar var kynnt af skýrsluhöfundum og sérfræðingum og í framhaldinu tóku þingmenn þátt í umræðum um málefnið. Í 1. nefnd, um frið og alþjóðleg öryggismál, var rætt um fyrirbyggjandi aðgerðir gegn kosningasvindli og hvernig tryggja megi sanngjörn valdaskipti. Skýrsluhöfundar skýrðu fundargestum frá framgangi vinnu nefndarinnar við undirbúning skýrslunnar sem flutt verður á vorþinginu í Panama. Í 2. nefnd, um sjálfbæra þróun, efnahags- og viðskiptamál, var fjallað um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda og stjórnun í kjölfar náttúruhamfara. Þar sem fjallað var um efnið á afar breiðum grunni var sérfræðingur frá þróunarskrifstofu Sameinuðu þjóðanna fenginn til að halda erindi um nýtingu auðlinda heims og helstu vandamál þar að lútandi. Hann lagði áherslu á mikilvægi landbúnaðar fyrir bæði þróuð lönd og þróunarlönd og fjallaði um stefnubreytingar sem væru nauðsynlegar vegna hlýnunar af völdum loftslagsbreytinga. Í 3. nefnd, um lýðræði og mannréttindi, var fjallað um gagnsæi og traust stjórn málaflökka. Í umræðu um drög að skýrslu nefndarinnar ræddu þingmenn m.a. mikilvægi þess að koma á viðmiðunarreglum til að hlúa að gagnsæi og ábyrgð, grundvallarstoðum lýðræðis. Skírskotun var gerð um að takmarka upphæðir fjárfestinga og nauðsyn þess að stjórn málaflökka gefi upp hverjir veiti styrkina og upphæð þeirra og hvernig þeir séu nýttir, sérstaklega séu þeir veittir af opinberum aðilum.

Nefnd um málefni Sameinuðu þjóðanna (SP) fundaði í tengslum við þingið og hélt aðstoðarframkvæmdastjóri innra stefnumótunarsviðs SP erindi um niðurstöður nýlegrar ráðstefnu um þúsaldarmarkmið SP. Hann lagði í máli sínu sérstaka áherslu á þau skref sem nauðsynlegt er að taka til að markmiðunum verði náð. Nefndarmenn voru sammála um að jafnrétti kynjanna hefði marfeldisáhrif þegar kæmi að markmiðunum og væri það svið sem IPU gæti lagt hvað mest að mörkum. Þá kynnti formaður indónesísku landsdeildarinnar skýrslu IPU um þúsaldarmarkmiðin sem gerð var í tilefni af þriðju ráðstefnu þingforseta IPU sem haldin varð í Genf í júní. Þar er m.a. farið yfir vinna IPU síðasta áratuginn sem stuðlað hefur að framgangi markmiðanna, aukið pólitískan stuðning og hvatt til aðgerða. Jafnframt var kynnt fyrir nefndinni rannsókn IPU á því hvernig þing aðildarríkjanna vinna að stuðningi við þúsaldarmarkmiðin.

Ráð IPU kom tvisvar sinnum saman á þinginu og afgreiddi fjölda mála. Aðildarríki IPU eru nú 155. Samþykkt var fjárhagsáætlun fyrir 2011 þar sem ekki var gert ráð fyrir auknum útgöldum frá 2010. Þá voru fyrstu drög að grundvallaráætlun IPU lögð fram. Drögin endurspeglar sambandið, verkefni þess og framtíðarsýn. Forseti IPU lýsti því yfir að framkvæmdastjórn IPU muni halda þriggja daga aukafundi í febrúar 2011 til að vinna í áætluninni og muni senda nefndarmönnum hnitmiðað skjal fyrir vorþingið í Panama þar sem fram mun koma framtíðarsýn fyrir IPU og þróun næstu ára.

Nefnd um mannréttindi þingmanna kynnti skýrslur um brot gegn mannréttindum þingmanna og samþykkti ráð IPU fjölmargar ályktanir á grundvelli þeirra. Formaður nefndarinnar sagði nefndina hafa til skoðunar mál 306 löggjafa, þar af opinber mál 118 þingmanna í 35 löndum. Ríkin sem í hlut eiga eru Afganistan, Banglades, Búrundí, Búrma, Kambódía, Kólumbía, Kongó, Ekvador, Egyptaland, Eritríea, Írak, Líbanon, Mongólía, Madagaskar, Malasía, Palestína/Ísrael, Filippseyjar, Rúanda, Rússland, Srí Lanka, Tyrkland og Simbabve.

Þess má geta að 148 þingfulltrúar á 123. þingi IPU voru konur (32%), sem er betri árangur en náðist á síðasta þingi (27%). Þingið 2012 verða bæði haldin utan Genf, vorþingið verður haldið í Kampala í Úganda og haustþingið í Quebec í Kanada þar sem tíðrætt vandamál varðandi vegabréfsáritanir til Kanada fyrir landsdeildir IPU hefur verið leyst. Vorþing 2011 verður haldið í Panamaborg 15. - 20. apríl, haustþing 2011 verður haldið 16. -19. október í Bern.

Frekari upplýsingar má nálgast á nefndasviði og á vefsvæðinu: <http://www.ipu.org/>.

